

УДК 347.9
DOI 10.32782/cuj-2024-3-10

Клубань Марія Володимирівна

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри права та економіко-фінансової безпеки
Закладу вищої освіти «Академія рекреаційних технологій і права»
ORCID: 0000-0003-3622-5263

Іванов Антон Олександрович

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0003-2269-9062

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОВОРОТУ ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Визначальним чинником для виконання статті 55 Конституції України та частини 1 статті 6 Європейської конвенції з прав людини від 04 листопада 1950 року задля реалізації права на судовий захист прав та інтересів особи слугує відповідний механізм виконання актів правосуддя.

Справедливість, об'єктивність та неупередженість судового розгляду забезпечується постановленням судами відповідних процесуальних рішень, в тому числі тих, що стосуються повороту виконання судових рішень в цивільному процесі. Питання законності таких процесуальних рішень зумовлює розвиток не тільки самого цивільного процесу, оскільки ефективність їх виконання має пряий вплив на захист прав та свобод людини органами правосуддя.

При наявності підстав для повороту виконання судових рішень та їх реалізації на практиці має бути забезпечено не тільки втілення такого конституційного принципу, як обов'язковість судових рішень, а й здійснено комплексне правове дослідження процедури повороту виконання судових рішень в цивільному процесі задля формування однорідної судової практики.

В процесуальній науці питання повороту виконання судового рішення в цивільному процесі, що є складовою права на справедливий суд, вивчено в не достатній мірі.

Проблематика повороту виконання судового рішення в цивільному процесі зумовлена потребою правового дослідження процедури виконання судових рішень з метою внесення відповідних змін до процесуального законодавства, враховуючи останні досягнення в цивільно-процесуальній науці.

У статті проаналізовано визначальні погляди науковців-процесуалістів до проблем повороту виконання судового рішення в цивільному процесі.

Після здійснення наукового досліджено було виявлено прогалини у законодавстві, що призводить до обмеження прав особи на належний захист своїх порушених прав та приведення правовідносин у попередній стан. Під час проведення наукового дослідження автор прийшов до власного формулювання наведеного юридичного визначення. Проаналізувавши наявну судову практику автор запропонував внести зміни до чинного Цивільно-процесуального кодексу України задля покращення правового механізму регулювання повороту виконання судових рішень в цивільному процесі.

Ключові слова: *судове рішення, поворот виконання рішення суду, цивільне судочинство, виконання рішення суду, виконання заочного рішення суду.*

Kluban M. V., Ivanov A. O. Relevant problems of reversal of execution of a court decision in civil process

The determining factor for the implementation of Article 55 of the Constitution of Ukraine and Article 6(1) of the European Convention on Human Rights of November 4, 1950, for the purpose of realization of the right to judicial protection of rights and interests of a person, is the appropriate mechanism for enforcement of acts of justice.

The justice, objectivity and impartiality of court proceedings are ensured by the courts' issuance of relevant procedural decisions, including those related to the reversal of the execution of court decisions in civil proceedings. The issue of legality of such procedural decisions determines the development of not only the civil process itself, since the effectiveness of their implementation has a direct impact on the protection of human rights and freedoms by the judiciary.

In the event that there are reasons to reverse the execution of court decisions and implement them in practice, not only should the constitutional principle of mandatory nature of court decisions be implemented, but also a comprehensive legal study of the procedure for reversing the execution of court decisions in civil proceedings should be carried out to form a uniform court practice.

The author emphasizes that the issue of reversal of judgment enforcement in civil proceedings is driven by the need for a legal study of the judgment enforcement procedure with a view to introducing appropriate amendments to procedural legislation, taking into account the latest developments in civil procedure science. The author identifies gaps in the legislation which lead to restriction of a person's rights to proper protection of his/her violated rights and restoration of legal relations to their previous state. In the course of the research, the author came up with his own formulation of the above legal definition.

The author proposes to amend the current Code of Civil Procedure of Ukraine based on the analysis of current case law in order to improve the legal mechanism for regulating the reversal of execution of court decisions in civil proceedings.

Key words: *court decision, reversal of execution of a court decision, civil proceedings, execution of a court decision, execution of a court decision in absentia.*

Вступ. Виконання рішення суду є такою ж важливою стадією цивільного процесу, як і сам судовий розгляд у суді. Рішення суду має не тільки захищати права позивача на папері, але й в реальності бути виконаним належним чином. Досить часто, позивачі отримавши заочне судове рішення поспішають виконати його якнайшвидше, проте рішення суду в подальшому може бути скасовано, як самим судом, який його прийняв так і в суді вищої інстанції. Дослідження питання повороту виконання рішення суду є актуальною темою та такою, що потребує дослідження.

Оскільки, відповідно до норм ст. 444 Цивільного процесуального кодексу України суду надано повноваження вирішувати питання про поворот виконання судового рішення, якщо воно після його виконання скасовано і справу повернуто на новий розгляд.

Національне законодавство передбачає випадки негайного виконання судових рішень (ст. 430 Цивільного процесуального кодексу України), що тягне за собою його виконання, в тому числі примусово, ще до реалізації права на його оскарження. Також при розгляді справи в суді касаційної інстанції рішення

суду вже є таким, яке набрало законної сили (ст. 384 Цивільного процесуального кодексу України), а отже, його виконання може здійснюватися в примусовому порядку. Також рішення суду може бути таким, яке виконується в примусовому порядку під час його перегляду за нововиявленими обставинами. Тому цілком логічним та закономірним є те, що на етапі оскарження та перегляду рішення суду воно вже може бути виконаним повністю чи частково, водночас за підсумками такого оскарження та перегляду є велика вірогідність скасування судового рішення, що вже виконане повністю чи частково, та тягне за собою залишення позову без розгляду, закриття провадження у справі, відмову у задоволенні позовних вимог або задоволення позовних вимог частково. Беручи до уваги вищевикладене, своєрідної актуальності в цивільному процесі набуває проблема повороту виконання судового рішення, який є засобом повернення до того стану, що був присутнім до виконання вже скасованого чи зміненого рішення суду.

Матеріали і методи. Дослідженням повороту виконання судового рішення займалися такі науковці, як: С. Фурса, Є. Фурса, Ю. Біло-

усов, С. Бичкова, Є. Харитонов, І. Харитонova, О. Верба-Сидор, І. Бірюков, В. Забарський, В. Богатир.

Л. Мелех зазначала, що законна сила судового акта становить собою правовий зв'язок юридичної дії та остаточності, що спричиняють для сторін правові наслідки, пов'язані зі зміною їх прав, обов'язків а також ті, що забезпечують визначеність встановлених [1].

Н. Грабар акцентувала увагу на тому, що підстави негайного виконання рішення суду передбачені ст. 430 ЦПК України та містять у собі імперативний характер, тому підлягають негайному виконанню після їх прийняття і містять для суду законодавчо закріплені обов'язки для можливості визначити рішення таким, що підлягає негайному виконанню [2].

Проте, на даний час спірними лишаються питання суті та змісту повороту виконання судового рішення в цивільному процесі, суб'єктний склад правовідносин, що є наслідком вирішення питання про поворот виконання судового рішення.

Для досягнення поставленої мети вперше на сучасному етапі розвитку юридичної науки в галузі цивільного процесу було здійснено системну правову характеристику процедури повороту виконання судового рішення в цивільному процесі, визначено юридичну природу правовідносин на стадії повороту виконання судового рішення в цивільному процесі. Встановлено, що на стадії повороту виконання судового рішення в цивільному процесі, між судом та учасниками цивільного процесу виникають комплексні правовідносини (цивільно-правові, процесуальні, процедурні та інші правовідносини), пов'язані із практичним виконанням рішень суду, які набрали законної сили.

У дослідженні здійснено аналіз та узагальнення ключових позицій науковців до проблем суті та змісту повороту виконання судових рішень, суб'єктний склад правовідносин, що виникають при розв'язанні даного питання; розроблення власного формулювання повороту виконання судового рішення в цивільному процесі; розроблення рекомендацій змін до нормативно-правових актів задля поліпшення нормативного регулювання

повороту виконання судових рішень у цивільному процесі.

Було застосовано також спеціально-правові методи (формально-юридичний, порівняльно-правовий) та загальнонаукові методи (структурно-функціональний та дескриптивний).

Результати. Інститут повороту виконання судового рішення в цивільному процесі спрямований саме на гарантування виключення несприятливих результатів після виконання вже скасованого чи зміненого рішення суду [3].

Враховуючи вищенаведене, можна обґрунтовано піддати критиці нормативні положення про поворот виконання як обов'язок позивача повернути відповідачеві безпідставно стягнене з нього за скасованим судовим рішенням.

При чому варто зазначити, що під час здійснення виконавчого провадження стягувачами не завжди є позивачі, так як задоволенню може підлягати не лише первісний, але і зустрічний позов, тому в такому випадку позивач має необережність стати боржником. А у випадку відмови в задоволенні позовних вимог на позивача також можуть покладатись судові витрати, тягар яких поніс відповідач. У тому випадку, коли буде задоволено позовні вимоги третьої особи з самостійними вимогами щодо предмета спору до однієї чи обох сторін судової справи, то вона також може набути статус стягувача під час виконавчого провадження.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 2.11.2011 р. у справі № 1-25/2011, поворот виконання рішення – це цивільна процесуальна гарантія захисту майнових прав особи, яка полягає у поверненні сторін виконавчого провадження в попереднє становище через скасування правової підстави для виконання рішення та повернення стягувачем відповідачу (боржнику) всього одержаного за скасованим (зміненим) рішенням [4].

Водночас дану дефініцію через призму права можна піддавати критиці, оскільки в ній проведено чітку паралель «відповідач – боржник» (при чому не завжди відповідач у судовій справі трансформується в статус

боржника при здійсненні виконавчого провадження), хоча така характеристика повороту виконання судового рішення як поновлення порушених майнових прав, приведення їх до стану, що існував на момент вчинення дії, досить чітко підкреслена. Таким чином сутність повороту виконання судового рішення полягає саме в тому, щоб сторони в цивільному процесі повертались до такого стану, нібито власне скасоване чи змінене рішення суду не було зовсім виконано.

Поворот виконання судового рішення в цивільному процесі характеризується поверненням боржнику стягувачем всього, що було отримано ним на підставі скасованого з часом рішення суду, та ставить за мету відшкодування збитків саме боржнику, що були завдані самим виконанням судового рішення. Інститут повороту виконання судового рішення є саме тією цивільно-процесуальною формою для поновлення порушених прав боржника судом, яка надає можливість для зворотного стягнення всього отриманого за скасованим судовим рішенням зі стягувача [5].

За своєю правовою природою поворот виконання рішення суду є результатом усунення правового підґрунтя, внаслідок якого було отримано від боржника певні ресурси саме стягувачем.

У цивільно-процесуальній науці має підтримку та є доволі поширеним «вузький» підхід до власне розуміння та визначення повороту виконання судового рішення, а саме під цим інститутом розуміють стягнення на користь боржника або повернення йому певних ресурсів, що були стягнуті чи вилучені в нього при виконанні рішення суду, яке було з часом скасоване або змінене [6].

При дослідженні питання інтерпретації та застосування норм законодавства, які визначають поворот виконання судового рішення в цивільному процесі, варто звертати увагу на затребуваність саме поширювального визначення нормативно-правового змісту повороту виконання, а саме «стягнення з відповідача на користь позивача». Під даним виразом «стягнення з відповідача на користь позивача» варто осмислювати не тільки повернення коштів чи інших об'єктів власності саме від

відповідача та одержання таких позивачем, оскільки воно повинно розповсюджуватись на всі несприятливі результати, які виникають з безсумнівного зобов'язання будь-якого суб'єкта цивільного процесу виконувати та дотримуватись скасованого судового акту. Наведена дефініція дуже точно підкреслює можливість не лише майнових стягнень з боржника саме за умов виконання скасованого судового рішення, а також допускається ризик настання несприятливих наслідків при виконанні такого судового рішення іншими суб'єктами цивільного процесу.

Водночас даний висновок про вимагання повороту виконання судового рішення не тільки зі сторони боржника, але й іншим учасником цивільного процесу, права якого за відсутності вказаного повороту порушуються, може викликати також дискусії та заперечення, так як поворот виконання судового рішення є окремим засобом захисту прав та законних інтересів сторін, що здійснюється при подачі відповідної заяви до суду про поворот виконання, а не шляхом пред'явлення нової позовної заяви. Поворот виконання судового рішення в цивільному процесі є доволі своєрідним засобом захисту, що характерний саме боржнику щодо стягувача, так як з боржника в користь стягувача відбувається реалізація скасованого рішення суду [7].

Поворот виконання судового рішення характеризується таким способом захисту прав боржника в цивільному процесі, що зводиться до повернення йому стягувачем всього одержаного за скасованим судовим рішенням [8]. Таким чином поворот виконання судового рішення є так званім зворотним виконанням, оскільки в судовій практиці є відображеною реституційна складова повороту виконання судового рішення [9].

Колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у своїй ухвалі від 25 вересня 2013 року у справі №6-21917св13 вказала, що поворот виконання рішення – це повернення сторін виконавчого провадження в первісне становище у зв'язку із скасуванням виконаного рішення суду з метою поновлення їхніх прав [10].

Поширювальне розуміння повороту виконання судового рішення варто розглядати не тільки як майнове повернення до стану, що був присутнім до виконання скасованого чи зміненого судового рішення, але і поворот виконання, коли предметом виконання було певне благо нематеріального характеру. При винесенні рішення про зобов'язання вчинити певні дії або утриматись від їх вчинення, суб'єкти цивільного процесу повернуться до того первинного стану, який існував до виконання судового рішення. Водночас дані висновки не повинні поширюватися на випадки, коли виконання судового рішення пов'язане з відбиранням дитини, поновленням на роботі, виселенням боржника, примусовим обміном, вселенням стягувача [11].

На законодавчому рівні не вирішено питань, що мають регулювати порядок повороту виконання судового рішення з метою повернення до стану, що був присутнім до реалізації вже скасованого чи зміненого судового рішення щодо об'єктів цивільних прав, які містять немайновий характер. Таким чином застосування більш ширшого тлумачення повороту виконання судового рішення в цивільному процесі, враховуючи положення національного законодавства, є недоцільним.

Водночас охарактеризований вище напрямок захисту прав і законних інтересів суб'єктів цивільного процесу, що зачіпались виконанням скасованого чи зміненого рішення суду, можна розглядати через призму актуальності внаслідок його оперативності, адже клопотання про поворот виконання судового рішення вирішується в рази швидше, ніж вирішується справа при поданні нової позовної заяви. Зазначене свідчить, що подальші дослідження відповідного напрямку матимуть перспективу.

Слід також звернути належну увагу, що законодавством не врегульовано, на які наслідки слід очікувати особі-боржнику, який поніс тягар стягнення при виконанні скасованого чи зміненого судового рішення, та який виконав обов'язок по відшкодуванню витрат виконавчого провадження. Також під час виконання скасованого чи зміненого судового рішення суду особа-боржник має ризик зазна-

вати як матеріальних, так і моральних втрат, водночас через інститут повороту виконання судового рішення не вирішується питання щодо їхнього відшкодування.

Таким чином, такий суб'єкт цивільного процесу з метою захисту своїх майнових прав та законних інтересів має право на підставі ч. 5 ст. 1176 Цивільного кодексу України в загальному порядку пред'явити позов про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок постановлення судом незаконного рішення в цивільній справі до стягувача або держави.

При виконанні скасованого чи зміненого рішення суду може мати місце заподіяння негативних наслідків також іншим особам, що не мають статусу боржника, тому в такому випадку такі особи мають право на захист своїх прав та законних інтересів шляхом звернення до суду в загальному порядку.

Таким чином при повороті виконання судового рішення особі-боржнику підлягають поверненню лише ті об'єкти цивільних прав, що були стягнуті з нього при виконанні згодом скасованого чи зміненого рішення суду.

Якщо ж особою-боржником було понесено збитки, що пов'язані з реалізацією скасованого чи зміненого в майбутньому судового рішення, за ним залишається право на подання відповідного позову щодо їхнього відшкодування. Тому необхідно розрізняти саме безпідставно отримане (це й підлягає поверненню при повороті виконання судового рішення, наприклад, Московський районний суду м. Харкова в ухвалі від 01 лютого 2024 у справі №643/7603/21 при задоволенні заяви про поворот виконання рішення Московського районного суду м. Харкова від 13 січня 2022 року по справі №643/7603/21 стягнув з позивача – Комунального підприємства «Харківводоканал» на користь особи грошові кошти у розмірі 8232,20 грн.) та збитків, що заподіяні в системному зв'язку із безпідставно вилученим в боржника (підлягає відшкодуванню шляхом подання відповідної позовної заяви).

Виконавчий документ, в тому числі виконавчий лист, про поворот виконання судового рішення видається у випадку скасування чи зміни судового рішення, що слугувало підста-

вою для видачі первісного виконавчого документу.

При чому буквальне тлумачення положень ст. 431 Цивільного процесуального кодексу України вказує на те, що виконавчий лист про поворот виконання судового рішення можливо видати лише щодо судового рішення як виконаного акту правосуддя.

Є очевидним, що таке формулювання зумовлюється тим, що даний акт правосуддя є відображенням кінцевого результату вирішення спору. Водночас актуальною та нагальною являється проблема, що стосується застосування повороту виконання судового рішення не тільки судових актів, а й виданих актів другорядних правозастосовчих органів. Тут варто зацентувати увагу на тому, що в Законі України «Про виконавче провадження» передбачено, крім судових, також інші виконавчі документи, що видаються компетентними органами. Якщо на підставі рішення вказаних органів було здійснено стягнення, а в майбутньому ці рішення були скасовані на підставі, у порядку та у спосіб, передбачений чинним законодавством, в тому числі в судовому порядку, то з'являється потреба у відновленні порушених прав боржника [12].

Висновки. На підставі вищенаведених аргументів, доцільно зробити висновок, що застосована в ст. 444 Цивільного процесуального кодексу України побудова визначення повороту виконання судового рішення може розглядатись як зворотня віддача суб'єктом

цивільного процесу, в користь якого здійснено виконання в майбутньому скасованого чи зміненого судового рішення, тому суб'єкту цивільного процесу, з якого було здійснено вказане виконання.

Тому пропонуємо внести зміни та доповнення в ст. 444 Цивільного процесуального кодексу України, доповнивши новими пунктами такого змісту:

1) «Суд, ухвалюючи рішення, повинен зобов'язати особу, на користь якої відбулось виконання шляхом стягнення згодом скасованого чи зміненого рішення, повернути все стягнуте особі, з якої було здійснено таке стягнення»;

2) «Якщо скасовано виконавчий документ, передбачений Законом України «Про виконавче провадження», боржник повертається все те, що з нього стягнуто на користь стягувача за вказаним видом виконавчого документу»;

3) «Особи, що не були учасниками справи та не набули статусу боржника, мають право на захист своїх прав та законних інтересів шляхом подачі відповідної заяви відповідно до цієї статті».

У подальшому перспективними є дослідження відновлення немайнових прав та інтересів суб'єктів цивільного процесу в порядку повороту виконання судових рішень, вдосконалення питань щодо повороту виконання як судових рішень, так і виконавчих документів інших уповноважених органів.

Література

1. Мелех Л.В. Законна сила ухвал суду в цивільному та господарському процесі України, як умова виконання судового акта. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 8 (14). С. 502–515.
2. Грабар Н.М. Судові рішення як підстава здійснення виконавчого провадження в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 7 (13). С. 284–294.
3. Цивільне процесуальне право України : підруч. С.С. Бичкова, І. А. Бірюков, В.І. Бобрик та ін. К. : Атіка, 2009. С. 780.
4. Рішення Конституційного Суду України від 02.11.2011 року у справі № 1-25/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 88. С. 3209.
5. Фурса С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар : у 2 т. К. : Видавець Фурса С. Я. : КНТ, 2009. Т. 2. 816 с.
6. Чорноченко С. І. Цивільний процес : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 472 с.
7. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 14.11.2013 року у справі № 6-30502св13 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35732209>.
8. С.С. Бичкова, Ю.В. Білоусов, В.І. Бірюков та ін. *Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практ. Коментар*. К. : Атіка, 2008. С. 840.

9. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 20.11.2013 року у справі № 6-36922св13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35902369>.
10. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25.09.2013 року у справі № 6-21917св13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/33805440>.
11. Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova, Н.Ю. Голубева. *Цивільний процес України : підруч.* К. : Істина, 2011. С. 560.
12. Верба-Сидор О.Б. Вирішення судом питання про поворот виконання в цивільному процесі. *Вісник Львівського університету ім. Івана Франка : зб. наук. праць.* Львів, 2011. С. 180–189.

References

1. Melech, L.V. (2023). Zakonna syła ukhval sudu v tsyvilnomu ta hospodarskomu protsesi Ukrainy, yak umova vykonannya sudovoho akta. [The legal force of court decisions in the civil and economic process of Ukraine, as a condition for the execution of a judicial act]. *Aktualni pytannia u suchasni nauksi -Current issues in modern science.* 8 (14). 502–515 [in Ukrainian].
2. Grabar, N.M. (2023). Sudovi rishennia yak pidstava zdiisnennia vykonavchoho provadzhennia v Ukraini [Court decisions as a basis for enforcement proceedings in Ukraine]. *Aktualni pytannia u suchasni nauksi - Current issues in modern science.* 7 (13). 284–294 [in Ukrainian].
3. Bychkova, S.S., Biryukov, I.A., & Bobryk, V.I. et al. (2009). *Tsyvilne protsesualne pravo Ukrainy : pidruch. [Civil procedural law of Ukraine: textbook].* 780 p. [in Ukrainian].
4. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 02.11.2011 roku u spravi № 1-25/2011 [Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated November 2, 2011 in case No. 1-25/2011]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine.* No. 88. P. 3209 [in Ukrainian].
5. Fursa, S.Ya. (2009). *Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar [Civil procedural code of Ukraine: scientific and practical commentary: in 2 volumes].* 2. 816 p. [in Ukrainian].
6. Chornoochenko, S.I. (2005). *Tsyvilnyi protses : navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. [Civil process: teaching. manual for students higher education closing].* Center of educational literature. 472 p. [in Ukrainian].
7. Ukhvala Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav dated November 14, 2013 in case No. 6-30502св13 [Decision of the Higher Specialized Court of Ukraine for consideration of civil and criminal cases]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35732209> [in Ukrainian].
8. Bychkova, S.S., Bilousov, Yu.V., & Biryukov, V.I. et al. (2008). *Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: naukovo-prakt. Komentar [Civil procedural code of Ukraine: scientific and practical. Comment].* K.: Atika, 840. [in Ukrainian].
9. Ukhvala Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav vid 20.11.2013 roku u spravi № 6-36922sv13 [Decision of the Higher Specialized Court of Ukraine on consideration of civil and criminal]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35902369> [in Ukrainian].
10. Ukhvala Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav vid 25.09.2013 roku u spravi № 6-21917sv13 [Decision of the Higher Specialized Court of Ukraine on consideration of civil and criminal cases dated September 25, 2013 in case] No. 6-21917св13. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/33805440> [in Ukrainian].
11. Kharitonov, E.O., Kharitonova, O.I., & Golubeva, N.Yu. (2011). *Tsyvilnyi protses Ukrainy : pidruch. [Civil process of Ukraine: textbook].* K.: Istyna, 560 p. [in Ukrainian].
12. Verba-Sydor, O.B. (2011). Vyrishennia sudom pytannia pro povорот vykonannya v tsyvilnomu protsesi [The decision of the court on the issue of reversal of execution in the civil process]. *Visnyk Lvivskoho universytetu im. Ivana Franka – Bulletin of the Lviv University named after Ivan Franko: coll. of science papers.* Lviv, 180–189 [in Ukrainian].